

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

בנושא

למוד התורה

תכן הענינים

- ג האם צריך ללמוד תורת הנסתר?
- ה מהי פנימיות התורה?
- ז האם למוד בגמרת "שטיינזלץ" מוריד מערך הלמוד?
- ט אני רוצה ללמוד תורה, אבל מנחת עלי כבודות עצומה
רציתי לדעת מהי המעלה של למוד הפהרש"א,
- יג ומה אומר רבנו ז"ל על זה?
- טז מה המקור ללמוד תורה בגירסא ללא הבנה?
- מאז ששמעתי דרשה בענין בטול תורה,
נשברתי מאד וקשה לי להתחזק.
- כ מהו למוד גמרא בעיין על פי דעת רבנו ז"ל?
- כד

הקדמה

השאלות בחוברת זו לוקטו מתוך סדרת הספרים
הנפלאה "שאלות ותשובות
בחסידות ברסלב".

השאלות, שהגיעו מכל רחבי
העולם, נשלחו ללשכת כבוד
קדשת מוהרא"ש שליט"א -
הצדיק מיבנאל, אשר השיב

עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות
ונפלאות בעבודת השם ויתברר, איך להחזיק מעמד
בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול,
ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים
בזה העולם.

להזמנת מנוי לסדרה:

טלפון: **04-6650050**

דוא"ל: 6650050@gmail.com

גם לכם יש שאלה?

שלחו דרך האתר: www.breslevcity.co.il

האם צריך ללמוד תורת הנסתר?

שאלה:

מאת לירן: אני חוזר בתשובה כבר חמש שנים, ובזמן האחרון התקרבותי לברסלב ולחסידות בכלל. שמתי לב, שבנגוד לשיטה הליטאית, מדבר הרבה בחסידות על תורת הנסתר, ואני יודע עוד מאז שהייתי ילד, שהיו אומרים, שלמוד תורת הנסתר מיעד רק למי שמלא את כרסו ב"ש"ס ופוסקים. לכן אני מענין לדעת, מהו צורך השעה, והאם ללמוד תורת הנסתר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים, כ"ג שבט ה'תשע"ב

שלום וברכה אל לירן, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת, שהחסידות לקחה את כל תורת הנסתר והלבישה את זה בצורה כזו, שזה קל מאוד ללמוד, כי הם מדברים מגלוי אלקות, שזה חזוק האמונה, וזה שווה לכלם, בין לחסידים ובין לליטאים, ומכל שכן דברי

רבנו ז"ל, ששהלביש את כל סודות התורה בשפה כל כף פשוטה, ששייכת לכלם בלי יוצא מן הכלל, וכל אחד יכול למצא את עצמו בדבריו הקדושים, ועל זה לא צריכים לחשש כלל, ואדרבה דיקא על ידי התמדה בספרי רבנו ז"ל, הוא דיקא ממלא את כרסו בש"ס ופוסקים, כי רבנו ז"ל מעורר מאד מאד על למוד משניות וגמרא ושלחן ערוך וכו' וכו', ונתן לנו את סדר דרך הלמוד הנפלא מאד, כמוכבא בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן ע"ו) עצה ודרך איך להיות ולטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ואפלו מי שיש לו הבנה קשה וכו', גם לו נותן רבנו ז"ל עצה, איך להגיע להבנה עמקה, עין שם. ולכן אין לה מה לפחד מללמוד את ספריו של רבנו ז"ל, שרק מחזק ומאמץ, מעודד ומשמח את האדם, להכיר את הבורא יתברך שמו, ופותח את פיו שידבר אליו יתברך, ויתמיד בתורה הקדושה בהתמדה ובשקידה עצומה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לה הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח. המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

מהי פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה?

שְׁאֵלָה:

מאת שמואל: אֲנִי לומד בישיבה ליטאית, בְּזִמְנֵי הָאֲחֵרוֹן אֲנִי שומע כָּל מִינֵי מְשָׁגִים, שְׁאֵנִי לֹא מְכִיר כָּל כּוֹן כְּמוֹ קְבֵלָה, פְּנִימִיּוֹת הַתּוֹרָה, סְפִירוֹת. וְרָצִיתִי לְבַקֵּשׁ, אוֹלֵי תוֹכְלוּ לְהַסְבִּיר בְּקִצְרָה, מַה כָּל זֶה אוֹמֵר, כִּי כָּל אֶחָד שְׁאֵנִי שׁוֹאֵל אוֹתוֹ עַל זֶה, אוֹ שְׂמַדְבֵּר אֵתִי מְאֹד גְּבוּהָ, וְאֲנִי לֹא מְבִין, אוֹ שֶׁהוּא מְעַבֵּיר נוֹשֵׂא. אוֹדָה לְרַב מְאֹד אִם תּוֹכְלוּ לְעַנּוֹת לִי

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר מְשַׁפְּטִים, כ"ג שְׁבַט ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁמוּאֵל, נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֵלְתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

פְּלֵא גְדוֹל בְּעֵינַי, שְׁבִישִׁיבָה לִיטְאִית מְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹנוֹת שֶׁל קְבֵלָה וְכוּ', בִּישִׁיבָה לִיטְאִית לומְדִים הַרְבֵּה גְמָרָא, רַש"י וְתוֹסְפוֹת עִם מְפָרְשִׁים.

לדעתי אל תבלבל את עצמך מכל אלו הלשונות וכו', אדם צריך להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולהחזיר בעצמו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וילמד תורה לשמה - לשם אל עולם.

ידוע מה שאמר הגאון הגדול הרב שך זצ"ל, כשרבי עקיבא איגר זי"ע למד גמרא היה לומד כך "ביצה שנולדה ביום טוב" בית שמאי אומרים, זה היה רצון הבורא יתברך 'תאכל', ובית הלל אומרים, שזה היה רצון הבורא יתברך, ש'לא תאכל', וסיים הרב שך זצ"ל, כך נעשים רבי עקיבא איגר, שדעתו הוא כדעת ראשון, מפני שלמד גמרא בדבקות הבורא יתברך שמו.

ולכן כלך מכל הלשונות שמשתמשים לאחרונה וכו', אלא תלמד גמרא בדבקות הבורא יתברך שמו, וכך מספרים גם על החת"ם סופר זי"ע, בשעה שלמד גמרא והזכיר את שם התנא, חזר על שמו כמה וכמה פעמים, עד שהיה נדמה, שהתנא או האמורא יושב כנגדו ושונה עמו, וזה נקרא למוד תורה לשמה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

האם למוד בגמרת "שטיינזלץ" מוריד מערך הלמוד?

שאלה:

מאת אברהם: שלום וברכה למורנו ורבנו שליט"א. רציתי
לשאל, האם יש בעיה ללמוד בגמרא מהוצאת שטיינזלץ,
כי שמעתי, שיש שאומרים, שמכיון שאין שם את צורת
הדרך ממש, זה מוריד מערך הלמוד. האם יש דברים בגו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תרומה, כ"ט שבט ה'תשע"ב
שלום וברכה אל אברהם, נרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין שום בעיה ללמוד את הגמרא בהוצאת שטיינזלץ,
ואדרבה, הוא מסביר היטב הדק את סגיות הגמרא. רק

ההֶפְרֵשׁ הוּא, שְׁאִין שָׁם צוֹרֵת הַדָּף, וּמִי שְׁרוּצָה לְזַכֵּר בְּדִיוֹק אֶת דָּף הַגְּמָרָא, הֵיכֵן נִמְצָא מֵאֲמַר חֲכָמֵינוּ ז"ל מְסִים, זֶה יִהְיֶה לוֹ קָשָׁה וְכוּ', וְשָׁמַעְתִּי שְׁעַכְשָׁו הַדְּפִיסוֹ כְּבָר אֶת כָּל הַש"ס עִם פְּרוּשׁוֹ עַל סֵדֵר הַדָּף.

רָאָה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּרָתוֹת יג:) אֲשֶׁר דָּבַר הַיְיָ זֶה הִלְכָה, בְּיַד מֹשֶׁה זֶה גְּמָרָא, וּמִי שְׁלֹמֵד גְּמָרָא מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֶת אַרְבַּעַת מְלָאכֵי הַשְּׁמִירָה גְּבֻרֵי אֵל מִיְכָאֵל ר'פֶּאֶל א'וֹרִיאֵל, שֶׁהֵם רְאֵשֵׁי תְבוֹת ג'מ'ר'א', וְהֶסְמִיךְ מ"ם יִתֵּן לְאָדָם לְלַמֵּד הַכֹּל, אֲבָל לֹא גְמָרָא, כִּי מְלִמּוּד גְּמָרָא הוּא מְפַחַד מְאֹד, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רי"ד) תְּלִמוּד הוּא כְּמִסְפֵּר הַשֵּׁם שֶׁל הַקְּלָפָה נִוְקָבָא דְסִמְיָה מ"ם, וּבְלִמּוּד גְּמָרָא, שֶׁהוּא תְּלִמּוּד, מְבַטְלִים אוֹתָהּ לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁלֹמֵד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּגְמָרָא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ תְּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.
הַמְּאַחַל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

◆

אָנִי רוֹצֶה לְלַמַּד תּוֹרָה, אָבֵל מִנַּחַת עָלַי כְּבִדּוֹת עֲצוּמָה

שְׁאֵלָה:

מאת ישראל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ. אָנִי קוֹרָא בְּאִפְסָן קְבוּעַ אֶת הַמְּכַתְּבִים שֶׁל הָרַב דְּרָךְ הָאֲתָר, וְהָרַב כּוֹתֵב הֲרֵבָה לְגַבִּי לְמוֹד שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאֶחָד תְּרַגּוּם, וְכֵן לְגַבִּי לְמוֹד הַדָּף הַיּוֹמִי. אָנִי מְאֹד רוֹצֶה לְקַיֵּם אֶת זֶה, אָבֵל מִנַּחַת עָלַי כְּבִדּוֹת עֲצוּמָה, מִמֶּשׁ אֵין לִי כֹחַ לְפַתַּח אֶת הַחֲמָשׁ וְהַגְּמָרָא, אָנִי מְרַגֵּשׁ שְׂיָדִי כְּבֹלוֹת, וּפְשׁוּט אָנִי לֹא יְכוֹל לְלַמַּד. אָנִי מְאֹד רוֹצֶה לְלַמַּד, בְּפֶרֶט שְׁאֲנִי רוֹאֶה כָּל מָה שְׁהָרַב כּוֹתֵב, וְשִׁזָּה יְבַטֵּל מֵעָלַי אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת. מָה עוֹשִׂים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנַיִם לְסֵדֶר תְּצַנֶּה, ד' אָדָר ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִשְׂרָאֵל, גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מְכַתְּבְךָ.

בְּוֵדָאִי מִי שְׁזוֹכָה לְלַמַּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִש"י עִם

התרגום, וכך הוא מסיים כל שבוע שנים מקרא ואחד תרגום, שזו סגולה לאריכות ימים, כמאמרם ז"ל (ברכות ח.). "לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכין לו ימיו ושנותיו", אין למעלה מזה, ובאמת לפי דברי האריז"ל הזמן הנכון הוא בערב שבת, וכך נהגו הרבה צדיקים וכו', אבל המציאות מראה, שרוב רבם מהמון העם מתרשלים, כי בערב שבת הזמן קצר מאד, בפרט בחרף הזמן קצר, ורק פונים כה וכה, וכבר נכנסת השבת, ואי אפשר להשלים את שנים מקרא ואחד תרגום, ומכל שכן עם פרוש רש"י, וזו מציאות, ונמצא ששבוע אחר שבוע מחסרים את המצוה הגדולה הזו, שמסגלת לאריכות ימים ושנים.

ולכן יכולים לסמוך על מה שאמר מרן בשלחן ערוך (ארח חיים, סימן רפ"ה, סעיף ג') 'מיום ראשון ואילך נקרא עם הצבור', וכתב המשנה ברורה על זה, שכה נהג הגר"א, וידוע שהוא היה גדול מאד מאד בקבלה, כמו שהעיד תלמידו רבי חיים מוולוז'ין ז"ל, שכל מה שהגר"א היה

גדול בנגלה, לא בא אל מה שזכה להגיע בהשגה בקבלה, ולכן אם הוא היה נוהג כך, יש על מי לסמוך.

וכן ללמד דף גמרא ביום, זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, עד כדי כך שמוכא בספר שם הגדולים (חלק ספרים - מערכת ת' אות נ"ו) וכתב הגאון רבי שעפטל בן הגאון הרב של"ה בצוואה הנדפסת בסוף ספר "יש נוחלין" (דפוס אמשטרדם) 'למוד גמרא ופרוש תוספות חיוב כמו הנחת תפלין, למוד כל המשניות הוא דבר גדול', וקבלה בידי שמי שהוא בקי במשניות, אינו רואה פני גיהנם. וצריך להיות בקי בגמרא וכו', עין שם.

מכל זה רואים מה זה הגדלה ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, שזו העשירות הכי גדולה, ולהפך, אמרו חכמינו הקדושים (שבת קכ.) "ובביתי אין לחם ואין שמלה", שאין בידי לא מקרא ולא משנה ולא תלמוד.

ולכן מה שאתה כותב שמנחת עליך כבודת עצומה, ואתה מרגיש שידיך כבולות, ואינך יכול ללמד, ואינך יכול לפתח את החמש ואת הגמרא וכו' וכו', אני מכרח להגיד לך זו אינה כבודת, זו עצלות שיש בה, שנוכעת

מעצבות ודכאון פנימי, אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קפ"ט) צריך להזהר מעצבות ועצלות, כי עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, כמו שכתוב (ישעיה ס"ה, כ"ה) "ונחש עפר לחמו", נחש עפר היא בחינת עצבות ועצלות, שהם באים מיסוד העפר, עין שם.

ולכן אתה צריך לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא על שמחה, כי אם תהיה לך שמחה, לא תהיה כבול בידיך וברגליך, אלא תוכל לרקוד בכל יום ולהכות כף אל כף, ועל שמחה צריכים למסר את נפשו, ולכן אל תכתב לי שיש לך כבדות, יש לך עצלות הבאה לך מעצבות ומדכאון פנימי, שזה נובע מפגם הברית וכו', כי הקלפה המחטיאה את האדם נקראת על שם יללה, ומובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רי"ד) שעל ידי למוד תלמוד, שהיא גמרא, מכניעים את הקלפה הזו, וכן מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן י"ט) שלקרא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, זה תקון הברית.

הרי שלך לפניך, מדוע אתה אומר, שאתה כבול בידיך וברגליך, וקשה לך לפתח את החמש ואת הגמרא,

כי מאחר שפגמת בברית וכו', על ידי זה הקלפה של יללה התלבשה עליך, ולכן עקר התקון שלך הוא רק להיות בשמחה עצומה, ואז תרגיש נעימות ערבות זיו שכנית עזו יתברך, ותרגיש את הנעימות שיש בתורה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ע"א) אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה, כי יש נעימות בתורה, וזה העקר לזכות להרגיש את הנעימות שיש בתורה.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

רציתי לדעת מהי המעלה של למוד המהרש"א, ומה אומר רבנו ז"ל על זה?

שאלה:

מאת פינחס: לכבוד מוהרא"ש נרו יאיר. רציתי לדעת, מה המעלה של למוד המהרש"א, ומה אומר רבנו ז"ל על זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר תצווה, ט' אדר

ה'תשע"ב

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל פִּינְחָס, נִרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יְדוּעַ שָׂרְבֵנוּ ז"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּחִדּוּשֵׁי הַמַּהְרֵשׁ"א, וּבְחִדּוּשֵׁי מַהְר"ם שִׁיף, וְאָמַר (שיחות הַר"ן, סימן ה') שֵׁישׁ בָּהֶם עֲמֻקּוֹת וְשִׁכְל נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וְלִכֵּן אֵינִי מִבִּין מְדוּעַ אֲתָה שׁוֹאֵל שְׂאֵלָה כְּזוֹ? אֲדַרְבֵּהּ, אִם יֵשׁ לְאָדָם שִׁכְל זָךְ וְיִשְׂרָ, יִרְאֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בְּלִמּוּד הַמַּהְרֵשׁ"א, כִּי מִחֻמַּת עִמְק דְּבִרְיוֹ וְקִצְרֵי הַמְּשִׁיג וְהַשִּׁכְל, קָשָׁה לְהִבִּין אֶת דְּבִרְיוֹ, אֲבָל מֵה שִׁיךְ לְשִׂאֵל שְׂאֵלָה כְּזוֹ? אֲדַרְבֵּהּ, הַלּוֹאִי שְׂתַכְנִיס אֶת עֲצֻמְךָ בְּלִמּוּד מַהְרֵשׁ"א, כִּי כֵךְ מוּבָא מֵהַצְדִּיק הַקְּדוֹשׁ, רַבֵּי יִשְׂרָאֵל מוֹעֲלֵעֲדָנִיק זי"ע (שְׂאֵרִית יִשְׂרָאֵל, שְׂעַר הַהֲתַקְּשׁוּרוֹת, שְׂעַר א', דְּרוֹשׁ ו') שְׂמָרְן הַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע שְׂבַח מְאֹד אֶת הַמַּהְרֵשׁ"א וְאֵת גְּדַל צְדָקְתּוֹ, וְאִף הַתְּבַטָּא פְּעַם "אִם הָיוּ הָעוֹלָם יוֹדְעִים אֶת גְּדַל קִדְשָׁתוֹ שֶׁל הַמַּהְרֵשׁ"א, הָיוּ מְלַחֲכִים בְּלִשׁוֹנָם אֶת הָעֶפֶר שֶׁעַל קִבְרוֹ", וְכֵן מִבִּיא בְּסִפְרוֹ (שֵׁם, שְׂעַר הַזְּמַנִּים, שְׂעַר ב', דְּרוֹשׁ לְסִכּוֹת) שֶׁהַבְּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע אָמַר, שֶׁכָּל הַחֲבוּרִים שֶׁהָיוּ עַד הַמַּהְרֵשׁ"א וְעַד בְּכָלֵל,

היו ברוח הקדש, וכיון שנכתבו ברוח הקדש, הרי הם התורה עצמה וכו', עין שם.

שמו של המהרש"א היה רבי שמואל אליעזר, ולפעמים קרא לעצמו על שם חמותו, רבי שמואל אידלש, כי חמותו, מרת אידל, היתה עשירה גדולה, והחזיקה אותו ואת כל הישיבה שלו מכספה בערך עשרים שנה, ולכן קרא את עצמו גם על שמה, כי אמר שלולא היא, לא היה זוכה למה שזכה.

וידוע שרבנו ז"ל אמר לבתו אדל, שתספר לחולים ספורים מהמהרש"א, וכך תהיה להם רפואה, וכן רבנו ז"ל בעצמו ספר לה ספורים, בעת שהיתה חולה, והיא התרפאה, ולכן זה דבר גדול מאד ללמד מהרש"א, מי שיכול.

פעם אחת בא אברך אל הרב הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע, ואמר לו, שיש לו פחדים בלילה בעת השינה, והוא חולם חלומות רעים, ענה ואמר לו, שישתדל ללמד חדושי אגדות מהמהרש"א, לפני שהוא הולך לישון, וזה ישמר אותו, וכן עשה ונצול.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע
 בְּתַפְלִיתִי, שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמְתַפְּלֵל בְּעֶדְךָ תָּמִיד, שֶׁתְּהִיָּה לְךָ
 הַצְּלָחָה מְרֻבָּה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה, תִּשְׁפִּיל וְתִצְלִיחַ.
 הַמֵּאֲחֵל לְךָ שְׁבוּעַ טוֹב...
 ◆

מַה הַמְּקוֹר לְלִמּוּד תּוֹרָה בְּגִירָסָא לֹא הַבְּנָה?

שְׂאֵלָה:

מאת מתנ"ה: שְׁמַעְתִּי שֶׁכּוּד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש הַנְּהִיג
 בְּקִהְלַת קִדְשׁ יִבְנֶאל לְלִמּוּד עַל-פִּי סֹדֵר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל
 רִבְנוּ ז"ל. כְּפִי שֶׁהַבְּנֵי, אַתֶּם סוֹמְכִים עַל דַּעְתּוֹ שֶׁל
 הַמְּהַר"ל. הַאֵם יִשָּׁנֵם עוֹד סְמוּכִין וּמְקוֹרוֹת לְלִמּוּד בְּלֹא
 הַבְּנָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעֵי לְסֹדֵר צוּ, ה' נִיסַן ה'תשע"ב.
 שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מִתְנַיָּה, נְרוּ יְאִיר.
 לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.
 כָּל הַעֲנִיָּן שֶׁל לְמוּד בְּגִירָסָא, זֶה סֹדֵר דְּרָךְ הַלְמוּד

שֶׁל רַבְנּוּ ז"ל שְׁמוּבָא בְּאֲרִיכוֹת בְּשִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ו - קָחָהּוּ מִשָּׁם, וְאֲנִי לֹא הִמְצָאתִי אֶת זֶה, אֲלֵא זוֹ הִנְהַגְתָּ רַבְנּוּ ז"ל שֶׁהִנְהִיגְנוּ לְלַמֵּד בְּדֶרֶךְ זוֹ. וּכְבָר אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה יט.) לְעוֹלָם לִיגְרִיס אִינִישׁ וְאֵף עַל גַּב דְּמִשְׁכַּח, וְאֵף עַל גַּב דְּלֹא יָדַע מֵאֵי קָאָמַר.

וְהַסְבִּיר הַמַּהְר"ל מִפְּרָאג זי"ע בְּחִדוּשֵׁי אַגְדוֹת שְׁלוֹ, וְכֵן הַחִיד"א בְּסִפְרוֹ "פֶּתַח עֵינַיִם", שְׁאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה הֵן רוֹחֲנִיּוֹת, וְכִשְׁאָדָם גּוֹרֵם בְּתוֹרָה, אֶפְלוּ כִּשְׁלֹא מִבֵּין, הָרִי הַמְּאֹר שֶׁבְּתוֹרָה מְחִזִּיר אוֹתוֹ לְמוֹטָב.

וְלִכֵּן אֵין הָאָדָם יָכוֹל לְטַעוֹן וְלִהְצַטֵּדֵק שְׁאִינוּ לוֹמֵד כִּי אִינוּ מִבֵּין מַה שְׁלוֹמֵד - שְׁיִגְרֵם הַרְבֵּה עַד שִׁפְתַּח לוֹ הַמַּח, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (שם) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ, שֶׁטוֹב לְלַמֵּד בְּמִהִירוֹת וְלִבְלִי לְדַקְדֵּק הַרְבֵּה בְּלִמּוּדוֹ. רַק לְלַמֵּד בְּפִשְׁטוֹת בְּזִרְזוּת. וְלִבְלִי לְבַלְבֵּל דַּעְתוֹ הַרְבֵּה בְּשַׁעַת לִמּוּדוֹ מֵעֲנִיָּן לְעֲנִיָּן, רַק יִרְאֶה לְהִבִּין הַדָּבָר בְּפִשְׁטוֹת בְּמִקּוּמוֹ. וְאִם לְפַעְמִים אִינוּ יָכוֹל לְהִבִּין דָּבָר אֶחָד, אֵל יַעֲמַד הַרְבֵּה שָׁם, וַיִּנִּיחַ אוֹתוֹ הָעֲנִיָּן וַיִּלְמַד יוֹתֵר לְהִלָּן. וְעַל פִּי רַב יָדַע אַחַר כֵּךְ מִמִּילָא מַה שְׁלֹא הָיָה מִבֵּין בְּתַחֲלָה, כִּשְׁיִלְמַד כְּסֹדֵר בְּזִרְזוּת לְהִלָּן יוֹתֵר, וְאָמַר: שְׁאִין צְרִיכִין

בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין.

ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד, ויאמר כסדר בזריוות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף, יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף-על-פי-כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? פי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת גו.) לגמר והדר לסבר ואף על גב דלא ידע מה קאמר, שנאמר (תהלים קיט, כ): "גרסה נפשי לתאבה", פי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה פעמים אלו הספרים שלומד, לגומרם ולחזור להתחיל ולגומרם, פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השניה והשלישית כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמד על דבריהם וכו' וכו', כל אלו הם דברי רבנו ז"ל, וזו לא המצאה עצמית וכו' וכו'.

מי שיש לו שכל, הוא לומד בצורה כזו, ואז זוכה לעבר על התנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי,

תוספתא, וכל המדרשים כלם, וספרי הזהר והתקונים, וכל כתבי האריז"ל, רמב"ם, טור ושלחן ערוך וכו', וכו', אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ומציית את רבנו ז"ל.

וזה גם מובא בזהר (קדושים פה:) ומאן דתיאובתיה למלעי באורייתא ולא אשכח מאן דיוליף ליה והוא ברחימותא דאורייתא לעי בה ומגמגם בה בגמגומא דלא ידע, כל מלה ומלה סלקא וקודשא בריך הוא חדי בההיא מלה, וקביל לה, ונטע לה סחרניה דההוא נחלא ואתעבידו מאלין מלין אילנין רברבין ואקרוין ערבי נחל, הדא הוא דכתיב (משלי ה, יט) "באהבתה תשגה תמיד", [מי שיש לו חשק ללמד את התורה הקדושה, ואין לו מי שילמד אותו, והוא לומד תורה באהבה ומגמגם ואינו מבין, עליו להזהר שלא להתאש, אלא לידע שכל מילה ומילה עולה למעלה, והקדוש-ברוך-הוא שמח עם המלים של התורה שלומד, ונוטע מזה אילנות רוחניים וכו' וכו'], אשרי מי ששומע בקול רבנו ז"ל ואינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע

בתפלתו, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לך
הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצלח.
המאחל לך חג פשוט ושמח...

מאז ששמעתי דרשה בענין בטול תורה, נשברתי מאד וקשה לי להתחזק

שאלה:

מאת שמעון: לכבוד מוהרא"ש, יהי רצון שתזכו בעזרת
השם לרפואה שלמה ונזכה שוב לראותכם ביבנאל.
עזרתם לי הרבה בחיים ובזכותכם התחנתתי. לפני
כמה חודשים הייתי בשעור של הצדיק, בו דבר מפעלת
למוד התורה, ואמר שחובת תלמוד תורה היא בכל רגע,
וכשאדם לא ישן או אוכל הוא מחייב ללמוד. מאז, הדבור
הזה מהדהד לי בראש כל הזמן, שובר אותי וגורם לי לחץ
שלא נותן לי לעבד את השם בשמחה. אני לומד בקביעות
בכל יום קצת גמרא, כמה הלכות, פרשת השבוע ומוסר,
ובזמני הפנוי אני משתדל להוסיף בלמוד ככל יכולתי.
פעם גם הייתי קורא לפני השנה בשיחות הר"ן או בחיי
מוהר"ן. יש לי אהבה לתורה, אבל הדבור הזה ששמעתי

בדרךשה שובר אותי מאד, כי קשה לי ללמוד כל הזמן
ותמיד יש לי תחושה שאני לא בסדר. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בהר בחקותי, כ"א אייר
ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שמעון, גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת שעקר השלמות בזה העולם הוא להיות
רק בשמחה, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן
י" מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת
חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסרה
שמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה
לגדלות המוחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

אדם צריך להחיות את עצמו עם כל נקדה ונקדה
טובה, ובזה ראוי לו לשמח כל היום כלו, ובפרט עם
"שלא עשני גוי", שזו השמחה הכי גדולה. וכן מובא
מהרב הקדוש רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע בספרו
(פרי צדיק חג השבועות - אות יג) שפעם אחת דלג הרב הקדוש
מבארדיטשוב זי"ע בברכות השחר את הברכה "שלא

עשני גוי", וכששאלוהו על זה השיב שהיום הזה, בקומו ממטתו, הִיָּה לוֹ שְׁבוּרוֹן לֵב מְאֹד, וְלֹא הָיָה לוֹ בְּמָה לְחַזֵּק עֲצָמוֹ, עַד שֶׁעָלָה עַל דַּעְתּוֹ שֶׁעַל כָּל פְּנִימֵי תוֹלְדוֹתָיו הִיא מְצַד שְׂרֵשׁ קְדוּשַׁת יִשְׂרָאֵל, וּבִרְוֵךְ בְּשִׁמְחָה רַבָּה אֶת הַבְּרָכָה "שְׁלֹא עֲשֵׁנִי גוֹי", וּבָזֶה הִשִּׁיב אֶת נַפְשׁוֹ, וּבִשְׂבִיל זֶה דָּלַג וַחֲסַר עֲכָשׁוּ אֶת הַבְּרָכָה.

וְלָכֵן אֲסוּר לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, וּתְחִיָּה אֶת עֲצָמְךָ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּךְ, וּבִפְרֹט שְׁאֵתָה לְוֹמֵד בְּכָל יוֹם קִצָּת מְקַרָּא, קִצָּת מְשֻׁנָּה, קִצָּת גְּמָרָא וּקִצָּת הַלְכָה וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי בְּטוֹחַ שְׁלֹא הִבְנַתְּ הֵיטֵב אֶת הַדְּרָשָׁה, כִּי הִסַּמְ"ךְ-מ"ם אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד לְשֹׁבֵר אוֹתוֹ וְכוּ', וְלָכֵן מְשַׁמֵּיעַ לוֹ דְּבָרִים שְׂיוֹכֵל לְהִשְׁבֵּר מֵהֶם. יְדוּעַ שְׂרַבְנוּ ז"ל אָמַר לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן "א בִּיסָל אִיז אוֹיֵךְ גּוּט", [מַעֲט גַם כֵּן טוֹב], צְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד עִם מַעֲט וְעוֹד מַעֲט וְכוּ' וְכוּ', וְכֵךְ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל חָזַר וְנִעְשֶׂה מִתְמִיד גְּדוֹל מְאֹד, כִּי גַם עָלָיו עָבְרוּ בְּלִבּוּלִים אֵלָיו.

וְלָכֵן אֵתָה צְרִיךְ לְעַבֵּד עֲכָשׁוּ רַק עַל נִקְדָּה אַחַת, לְהִיָּוֵת בְּשִׁמְחָה, וּתְהִלָּה לְאֵל יֵשׁ לָךְ בְּמָה לְשַׁמַּח בְּתוֹךְ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁמֵלָאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרַכּוֹת נז.) עַל

הפסוק (שיר השירים ד, ג) "כפֿלַח הֶרְמוֹן רִקְתָּךְ" מאי רִקְתָּךְ, אִפְלוּ רִיקְנִין שְׁבָךְ מְלֵאִים מְצוֹת כְּרֵמוֹן, וְדַע לָךְ שְׁחַכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פֶּרֶק ט' הִלְכָה ה'): תַּגִּי בְשֵׁם רַבִּי מֵאִיר, אֵין לָךְ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁאִינוּ עוֹשֶׂה מְאָה מְצוֹת בְּכָל יוֹם. קוֹרָא אֶת שְׁמַע וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ וּמְבָרַךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ וּמִתְפַּלֵּל שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׁאָר מְצוֹת וּמְבָרַךְ עֲלֵיהֶן. וְכֵן הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר אֵין לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שְׁאֵין הַמְצוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ. תְּפִלִּין בְּרֵאשׁוֹ וְתַפִּילִין בְּזֵרוּעוֹ וּמְזוּזָה בְּפֶתָחוֹ, מִיָּלָה בְּבִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלִּיתוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׁדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קִיט, קסד): "שֶׁבַע בְּיוֹם הַלֵּלְתִּיךָ עַל מִשְׁפָּטֶי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים לד, ח) "חֲנֹה מִלְּאֶף הוִי"ה סָבִיב לִירְאִיו וַיַּחֲלֹצֵם"; וְלִכֵּן אֶתְּהָ צְרִיף רַק לְרִקְדָּה כָּל הַיּוֹם וּלְשֹׁמֵחַ, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְרַחֲבוּ לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ, וְתִצָּא מִקְטָנוֹת הַמוֹחִין שְׁלָךְ.

אֶקְוֶה שֶׁתּוֹצִיא מְדַבְּרֵי אֱלוֹהִים עֲצוֹת לְעַבְדְּךָ וּלְמַעֲשֶׂה, וְאֵל יִבְלַבֵּל אוֹתְךָ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּמַחְשְׁבוֹת שֶׁל הֶבֶל וְכוּ', כִּי אֵין דְּרָכֵי לְדַבֵּר כֶּךָ וְכוּ', אֲנִי תָמִיד מְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי אָדָם לְחַיּוֹת עִם הַמְצִיאוֹת, וְלֹא עִם דְּמִיוֹנוֹת וְהֶבְלִים וְכוּ', וְלִכֵּן

המציאות היא שצריכים להיות רק בשמחה כל היום
 ולרבות הלילה, ותהלה לאל יש לנו במה לשמח "שלא
 עשני גוי כגויי הארצות", ואנחנו מקרבים אל רבי אמת
 כזה, רבי רחמן כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על
 כל החסד חנם שעשה עמנו.
 המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

מהו למוד גמרא בעינין על פי דעת רבנו ז"ל?

שאלה:

מאת שלומי חי: ברכת רפואה שלמה בקרוב. רציתי
 לשאול מהו למוד גמרא בעינין על פי דעת רבנו ז"ל? וכן
 האם הספד "תורה לשמה" שחברתם בנושא למוד תורה
 בעינין הדפס כבר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בהר בחקותי, כ"ג איר
 ה'תשע"ב.

שלום וברכה אל שלומי חי, גרו יאיר.
 לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואות חן לך על התפלות שאַתָּה מתפַּלל על רפואַתִּי וְהַחֲלַמְתִּי הַמְהִירָה, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁכַל הַתְּפִלוֹת שֶׁלְּךָ תִּתְקַבְּלֶנָה לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

עַקֵּר שְׁלֵמוֹת לְמוֹד גְּמָרָא בְּעִיּוֹן, הוּא לְדַעַת אֵיךְ לְהוֹצִיא הַלְכָה לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה, וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים כְּשֶׁלּוֹמֵד קִטְע גְּמָרָא וְחוֹזֵר עַל זֶה כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים עִם רַש"י וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים, וְאַחַר כֵּן הוּא לּוֹמֵד כְּפִי שְׂצִין "עֵין מִשְׁפָּט", שֶׁהוּא הַלְכָה מֵהַרְמַב"ם וְטוֹר וְשֶׁלְּחַן עֶרוֹף הַשֵּׁיךְ לְקִטְע הַזֶּה, וּמִמִּילָא תִּתְחִיל לְלַמֵּד אֶת הַמְּפָרְשִׁים עַל הַרְמַב"ם, וְתִרְאֶה בְּדֶרֶךְ כָּל דְּבָרִים חֲדָשִׁים אֵיךְ שֶׁהַרְמַב"ם מוֹצִיא הַלְכָה מֵהַגְּמָרָא, וְכֵן הַטּוֹר עִם הַבֵּית יוֹסֵף וְהַב"ח וְאַחַר כֵּן הַשְּׁלַחן עֶרוֹף וְנוֹשְׂאֵי כְּלָיו וְכו'.

אם לומדים בצורה כזו, טועמים טעם עולם הבא בעולם הזה, כי אחר כך כשלוּמְדִים אֶת הַהֲלָכָה ב"שְׁלַחן-עֶרוֹף", מִתְחִילִים לָשׁוּט בְּסִפְרֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שְׁמֵדְבָרִים מֵהַלְכָה זו, וְנִפְתָּחִים לוֹ הַיְכָלוֹת חֲדָשִׁים שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֶה, וְזוֹ שְׁלֵמוֹת לְמוֹד בְּעִיּוֹן, לְהוֹצִיא הַלְכָה לְעִבְדָּה וּלְמַעֲשֵׂה.

הַסֵּפֶר "תּוֹרָה לְשִׁמְהָ" הִיָּה פֶּעַם כְּבָר מוֹכֵן אֲצִלִּי לְדַפּוֹס וּבְדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ - נַעֲלָם לִי.

אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִלְּמוֹד גְּמָרָא, וְכֵן אָמְרוּ

חכמינו הקדושים (סנהדרין כד.) במחשכים הושיבני כמתי עולם אמר רבי ירמיה זה תלמודה של בבל; ולכאורה איך יכולים לומר על תלמוד בבלי את הלשון הזה שהושיבני בחשך כמתי עולם? אלא הפרוש הוא אחר, דיקא מחמת שאנחנו נמצאים בגלות מרה מאד שחשך לנו ולא אור, והושיבו אותנו במחשכים, ואנחנו נדמים בגלות כמו מת, מה יכול להחיות אותנו? על זה אמר רבי ירמיה זה תלמודה של בבל, הינו ללמד הרבה תלמוד בבלי, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ריד) שהקלפה המחטיאה את העולם בכל מיני לכוף נקראת לילית, שעולה כמספר תלמוד ועל ידי למוד תלמוד מבטלים אותה לגמרי, והשם של הקלפה נקרא על שם ילה שאדם מילל מרב צער ומרירות שעוברים עליו, ומאבדת לו את הרצון לשוב אליו יתברך, וכן נקראת על שם לילה, שאז הוא זמן חשך, ועל ידי למוד תלמוד מאיר לו הלילה בסוד (תהלים קלט, יב) "ולילה פיום יאיר".

ולכן אשרי מי שלומד תמיד גמרא שהיא תלמוד, שעל ידי זה יאיר לו אפלו בגלותו המרה, ויאיר עליו מלך הכבוד אורו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך תמיד, שתהיה לי הצלחה מרבה, ובכל אשר תפנה, תשכיל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תקון הפללי

תקון נורא ונפלא מאד מאד לכלליות החטאים
והוא פגם הברית, רחמנא ליצילן

■
ומסגל מאד גם לפרנסה ולהצלחה בכל
הענינים בגשמיות וברוחניות
אשרי מי שיאמרם בכל יום

■
יסוד, תקנו, גלו וצוה לפרסמו לכל ישראל,
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו.
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

■
הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תובב"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליי נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו: כי אל גדול יי ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי. לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה בדחילו ורחימו על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז * מכתם לדרד שמרני אל כי חסיתי בך: ב אמרת ליי אדני אתה טובתי בל עליך: ג לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי בם: ד ירבו עצבותם אחר מהרו בל אסיף נסכיהם מדם ובל אשא את שמותם על שפתי: ה יי מנת חלקי וכוסי אתה תומיך גורלי: ו חבלים נפלו לי בנעמים אף נחלת שפרה עלי: ז אברך את יי אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי: ח שויתי יי לנגדי תמיד כי מימיני בל אמוט: ט לכן שמח לבי ויגל כבודי אף בשורי ישכן לבטח: י כי לא תעזב נפשי לשאול לא תתן חסידך לראות שחת: יא תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח:

לב * לדרד משכיל אשרי נשוי פשע פסוי חטאה: ב אשרי אדם לא יחשב יי לו עון ואין ברוחו רמיה: ג כי החרשתי בלו עצמי בשאגתי כל היום: ד כי יומם ולילה תכבד עלי ידך נהפך לשדי בחרבני קין סלה: ה חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי אודה עלי פשעי ליי ואתה נשאת עון חטאתי סלה: ו על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אלו לא יגיעו: ז אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה: ח אשכילך ואורך בדרךך זו תלך איעצה עליך עיני: ט אל תהיו

1 אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

כסוס כפָּרד אין הַבֵּין בְּמֵתַג וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרַב אֵלָיךְ: • רַבִּים
מְכַאוּבִים לְרָשָׁע וְהַבוֹטֵחַ בִּי חֶסֶד יִסּוּבְכֶנּוּ: יא שְׁמַחוּ בִּי וְגִילוּ צַדִּיקִים
וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָי לֵב:

מא * לְמַנְצַח מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ
י: ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרְץ וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו: ד יִי יִסְעֲדֶנּוּ
עַל עֲרֹשׁ דָּוִי כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפְּכַת בְּחֵלְיוֹ: ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנִנִי רַפְּאָה נַפְשִׁי
כִּי חֲטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מְתֵי יָמוֹת וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם בָּא
לְרֹאוֹת שׂוֹא יִדְבֹר לְבוֹ יִקְבֹּץ אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יִדְבֹר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ
כָּל שְׂנְאֵי עָלַי יַחֲשָׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף
לְקוֹם: י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחְמֵי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֵב: יא
וְאִתָּה יִי חֲנִנִי וְהַקִּימֵנִי וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֹצֶת בִּי כִּי לֹא
יִרְעֵ אִיבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִּמְכַּת בִּי וּתְצִיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ
יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהֶעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מב * לְמַנְצַח מִשְׁכִּיל לְבִנֵי קֶרֶח: ב כֹּאֲיֵל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם בֶּן נַפְשִׁי
תַּעֲרַג אֵלָיךְ אֱלֹהִים: ג צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חֵי מְתֵי אָבוֹא וְאֶרְאָה
פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הֵיטָה לִי דַמְעָתִי לְחֵם יוֹמָם וְלַיְלָה בְּאֶמֶר אֵלֵי כָּל הַיּוֹם
אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: ה אֵלֶּה אֲזַכְּרֶה וְאֲשַׁפְּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶף אֲדָדָם
עַד בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוֹגֵג: ו מַה תִּשְׁתַּוְּחִי נַפְשִׁי
וְתִהְיֶי עָלַי הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנִי: ז אֱלֹהֵי עָלַי
נַפְשִׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאַרְץ יִרְדָן וְחֶרְמוֹנִים מִהַר מִצְרַיִם: ח תְּהוֹם
אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרִיךָ כָּל מִשְׁבְּרִיךָ וְגִלְיָךְ עָלַי עֲבָרוּ: ט יוֹמָם יִצְוָה
יִי חֶסֶדוֹ וּבְלִילָה שִׁירוֹ עִמִּי תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי: י אוֹמְרָה לְאֵל סְלַעִי לְמָה
שְׁכַחְתָּנִי לְמָה קָדַר אֵלַיךְ בְּלַחֲץ אוֹיֵב: יא בְּרִצָּח בַּעֲצָמוֹתֵי חֶרְפוֹנֵי צוּרְרִי
בְּאֶמְרָם אֵלֵי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: יב מַה תִּשְׁתַּוְּחִי נַפְשִׁי וּמָה תִהְיֶי עָלַי
הוֹחִילִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אוֹדְנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵי וְאֱלֹהֵי:

נט * לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְּתָם בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבֵּית
לְהַמִּיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאִיבֵי אֱלֹהֵי מִמְתְּקוֹמִי תִשְׁגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפְּעֻלֵי
אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דְמַיִם הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא

פִּשְׁעֵי וְלֹא חֲטָאתֵי יי: ה בְּלֵי עוֹן יִרְצוּן וּיְכַוְּנוּ עוֹרָה לְקָרְאתִי וְרָאֵה:
 ו וְאַתָּה יי אֱלוֹהִים צָבָאוֹת אֱלוֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיָצָה לְפָקֵד כָּל הַגּוֹיִם אֶל
 תַּחַן כָּל בְּגָדֵי אֹן סֵלָה: ז יִשׁוּבוּ לְעָרְב יִהְמוּ כְּכֹלֵב וְיִסּוּבְכוּ עִיר: ח הִנֵּה
 יִבְעִיעוּן בְּפִיָּהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי מִי שָׁמַע: ט וְאַתָּה יי תִּשְׁחַק לְמוֹ
 תִּלְעַג לְכָל גּוֹיִם: י עֲזוּ אֵלֶיךָ אֲשֶׁמְרָה כִּי אֱלוֹהִים מִשְׁגָּבִי: יא אֱלוֹהֵי חֲסָדֶי
 יִקְדְּמֵנִי אֱלוֹהִים יִרְאֵנִי בְּשִׁרְרִי: יב אֵל תִּהְרַגְם פֶּן יִשְׁכַּחוּ עִמִּי הַנִּיעֵמוֹ
 בְּחִילֶךָ וְהוֹרִידֵמוּ מִגִּנְנוֹ אֲדוֹנָי: יג חֲטָאת פִּימוֹ דְּבַר שִׁפְתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלָה וּמִכְחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בְּחִמָּה כִּלְה וְאִינְמוֹ וְיִדְעוּ כִּי
 אֱלוֹהִים מִשַׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וְיִשׁוּבוּ לְעָרְב יִהְמוּ כְּכֹלֵב
 וְיִסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנִּיעוּן לְאַכַּל אִם לֹא יִשְׁבְּעוּ וְיִלְיִנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר
 עֲזָךְ וְאַרְבֵּן לְבַקֵּר חֲסָדֶךָ כִּי הֵייתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזֵי אֵלֶיךָ
 אֲזַמְרָה כִּי אֱלוֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלוֹהֵי חֲסָדֶי:

עז א לְמַנְצָחַ עַל יְדוּתוֹן לְאַסֵּף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי אֶל אֱלוֹהִים וְאַעֲצֶקָה
 קוֹלִי אֶל אֱלוֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי דְרָשְׁתִּי יְדֵי לִילָה נִגְרָה
 וְלֹא תִפְגֹּם מֵאֲנֵה הַנְּחַם נִפְשִׁי: ד אֲזַכְּרָה אֱלוֹהִים וְאֶהְמִיָּה אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף
 רוּחִי סֵלָה: ה אַחֲזֹת שְׁמֵרוֹת עֵינַי נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמַיִם
 מִקִּדְּם שְׁנוֹת עוֹלָמַיִם: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי אֲשִׁיחָה וְיִחַפֵּשׂ
 רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמַיִם יִזְנַח אֲדָנִי וְלֹא יִסִּיף לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנִצַּח
 חֲסִדוֹ גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קִפְץ בְּאֵף רַחֲמֵי סֵלָה: יא
 וְאִמַר חֲלוּתִי הִיא שְׁנוֹת יָמַי עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יָהּ כִּי אֲזַכְּרָה מִקִּדְּם
 פְּלִאָה: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: יד אֱלוֹהִים בְּקִדְּשׁ
 דְרָכֶךָ מִי אֵל גָּדוֹל כְּאֱלוֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פְלֵא הוֹדְעַת בְּעַמִּים
 עֲזָךְ: טז גְּאֻלַּת בְּזִרוּעַ עֲמָךְ בְּנֵי יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֵלָה: יז רְאוּף מִיִּם אֱלוֹהִים
 רְאוּף מִיִּם יַחֲיִלוּ אֵף יִרְגְּזוּ תִהְמוֹת: יח זָרְמוּ מִיִּם עֲבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
 אֵף חֲצֻצֶיךָ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגַּל הָאִירוֹ בְּרָקִים תִּבַּל רְגֹזָה וְתִרְעַשׂ
 הָאָרֶץ: כ בְּיָם דְרָכֶךָ וּשְׁבִילֶךָ בְּמִים רַבִּים וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נַחֲתָה
 כִּצְאָן עֲמָךְ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תפלה למשה איש האלוהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם: ד כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף לערב ימולל ויבש: ז כי עלינו באפך ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונותינו לנגדך עלמנו למאור פניך: ט כי כל ימינו פנו בעברתך עלינו שנינו כמו הגה: י מי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפך וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו כן הודע ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פלעך והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדוני אלוהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה א הודו ליי קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה מפתיו ומשפטיו פיו: ו זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלוהינו בכל הארץ משפטיו: ח זכר לעולם בריתו דבר צנה לאלף דור: ט אשר כרת את אברהם ושבועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: יא לאמר לך אתן את ארץ פנען חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי מממלכה אל עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ כל מטה לחם שבר: יז שלח לפניהם איש לעבד נמכר יוסף: יח ענו בכפל רגלו ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו וקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו להתנפל בעבדיו: כו

שֶׁלַח מִשֶּׁה עֲבָדוּ אֶהְרֹן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ: כו שָׁמוּ בָּם דְּבָרֵי אֲתוּתָיו וּמִפְתִּיּוֹ
 בְּאַרְצָן חָם: כח שֶׁלַח חֶשֶׁךְ וַיְחַשְׁךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: כט הִפֵּךְ אֶת מִימֵיהֶם
 לְדָם וַיָּמַת אֶת דְּגָתָם: ל שְׂרָץ אֲרָצָם צִפְרָדְעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר
 וַיָּבֵא עֲרֹב כְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: לב נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם בְּרֹד אֵשׁ לְהַבּוֹת בְּאַרְצָם:
 לג וַיִּדְּ גַפְנָם וַתֵּאֱנַתְם וַיִּשְׁכַּר עֵץ גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֵא אֲרֶבָה וַיִּלַּךְ וַאֲיִן
 מִסְפָּר: לה וַיֵּאכֹל כָּל עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֵּאכֹל פְּרִי אֲדָמָתָם: לו וַיִּדְּ כָּל בְּכוֹר
 בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל אוֹנָם: לז וַיִּוצִיאֵם בְּכֶסֶף זָהָב וַאֲיִן בְּשִׁבְטָיו כּוֹשֵׁל:
 לח שָׁמַח מִצָּרִים בְּצִאתָם כִּי נָפַל פְּחָדָם עֲלֵיהֶם: לט פָּרַשׁ עֵנָן לְמִסְפָּה וַאֲשׁ
 לְהָאִיר לַיְלָה: מ שָׁאַל וַיָּבֵא שְׁלוֹ וְלָחֵם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
 וַיִּזְבּוּ מֵיַם הַיָּם הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נֹהַר: מב כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קְדָשׁוֹ אֶת אֲבֹרָהּם עֲבָדוֹ:
 מג וַיִּוצֵא עֲמֹו בְּשִׁשּׁוֹן בְּרִנָּה אֶת בַּחֲרִירוֹ: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אֲרָצוֹת גּוֹיִם וַעֲמַל
 לְאֵמִים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר יִשְׁמְרוּ חֻקָּיו וְתוֹרָתוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו בזכרנו את ציון: ב על
 ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר
 ותוללינו שמחה שירו לנו משיר ציון: ד איך נשיר את שיר יי על אדמת
 נצר: ה אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני: ו תדבק לשוני לחכי אם לא
 אזכרכי אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי: ז זכר יי לבני אדם
 את יום ירושלים האמרים ערו ערו עד היסוד בה: ח בת בכל השודדה
 אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו: ט אשרי שיאחו ונפיץ את
 עלליך אל הסלע:

קנ א הללו יה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: ב הללוהו
 בגבורתיו הללוהו כרב גדלו: ג הללוהו בתקע שופר הללוהו בנגבל
 וכנור: ד הללוהו בתוף ומחול הללוהו במננים ועוגב: ה הללוהו בצלצלי
 שמע הללוהו בצלצלי תרועה: ו כל הנשמה תהלל יה הללויה:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יי שבות עמו יגל יעקב ישמח ישראל:
 ותשועת צדיקים מיי מעוזם בעת צרה: ויעזרם יי ויפלטם יפלטם
 מרשעים ויושיעם כי חסו בו: